

Beelden Betekenen

*Interview Marie
Oosterbaan
Fotografie Willem
Vermaase*

Schilderen kun je op alle mogelijke ondergronden: op linnen, katoen of karton, maar ook op keramiek, een muur, of met krijt op de stoep. De beeldhouwer Feng maakt houten sculpturen die, al naar gelang de manier waarop er naar wordt gekeken, kunnen worden ervaren als beschilderde beeldhouwwerken of als sculpturale schilderijen.

links De Droom van de Broccoli, 68 x 59 x 8 cm, beukenhout met grenen pennen, pigmenten en polymeerbinder

rechts Draagbaar Kampvuur, 48 cm doorsnede bij 85 cm hoog, beukenhout en grenen pennen, pigmenten, polymeer, olieverf

Feng (Djakarta, 1948) kan helemaal opgaan in het verfijnen en detailleren van de huid van zijn beelden. Dan wil hij wel eens vergeten dat zijn beelden driedimensionaal zijn en een open vorm hebben. Door die open vorm tekenen ze helder af tegen het omgevingslicht en roepen ze herinneringen op aan de beeldtaal van wajangpoppen: 'Want kijk, van dichtbij zie je vooral de figuurtjes en de tekenjes, maar hou je zo'n wajangpop iets verder van je af, dan werpt hij op de achtergrond die enorme schaduwvorm die een heel eigen uitdrukking heeft.'

Zijn ruimtelijke vormen bouwt Feng op uit allerlei stukken hout, spaanplaat en een mengsel van houtlijm en pulp. Het oppervlak bewerkt hij met olie- en acrylverf, botenlak en pigment. Hij maakt patronen van stippen door gaatjes te boren die hij opvult met een pasta van pigment, lijn en zaagsel, of met koperdraad. Die vulsels slijpt hij vervolgens bij met een schuurmachine, waardoor de onderliggende lagen weer zichtbaar worden en zelfs is te zien hoe het koperdraad door het hout

loopt. Dankzij deze werkwijze geeft het beeld ook zijn binnenkant prijs, zoals bij "De Droom van de Broccoli". De verbinding tussen de groene stippen bestaat uit rode draden, wat een associatie oproept met het rode vruchtvlees van de groene watermeloen.

Het uiteindelijke resultaat van al die bewerkingen is een schildering die zowel op als in het hout zit. De huid van het beeld en de vorm van de sculptuur zelf vertellen aanvullende delen van eenzelfde verhaal. Het werkproces van Feng leidt uiteindelijk wonderwel tot een grote eenheid van idee, vorm en materiaal.

Toch doen zijn beelden op geen enkele manier denken aan de beschilderde en vergulde Middeleeuwse kerkbeelden. De polychromie daarvan diende vooral om het beeld zo realistisch mogelijk te doen lijken, terwijl de veelal monochrome bewerkingen van Feng beelden eerder een gevoel van vervreemding en verwondering teweeg brengen.

boven Maritiem Schepsel, 34 x 77 x 34 cm, 150 jaar oud grenen met grenen pennen, constructielijm, giethars, olieverf, polymeer, pigmenten, bootlak

rechts Bullroarers and Bells, 80 cm doorsnede x 90 cm hoogte, beukenhout, koper, pigment, polymeer

Meer dan tien jaar geleden zag Feng voor het eerst op schilderijen de stippelpatronen die zo typerend zijn voor het werk van Aboriginal kunstenaars. Hij vond het prachtig. Maar omdat in zijn eigen werk al lang voor dat moment dergelijke stippen waren te zien, realiseerde hij zich dat hij er zich niet door van de wijs moest laten brengen. Het was hem al eerder opgevallen dat er door de pennen die hij om technische redenen in zijn beelden sloeg, patronen als een soort tatoeages ontstonden: 'Ik deed dat vooral omdat het hout soms helemaal aan gort was. Door er dan gaatjes in te boren, daarin een schimmelverdelger te doen en ze daarna af te sluiten werd de aantasting van binnen uit aangepakt.'

Bij het maken van "Maritiem Schepsel" bedacht hij dat hij het prachtige pantser van kreeften en krabben, vol pukkels en pitjes, graag in zijn werk wilde terugzien. 'En toen heb ik een soort tattoo- puntjestechneek bedacht. Het zijn eigenlijk allemaal verzamelingen met pigment en lijm opgevulde boorgaatjes. Ik was gewoon jaloers op die beesten, die soms zulke intensieve tinten hebben dat het lijkt of de kleuren van binnenuit komen.'

De eerste keer dat Feng bewust zulke tatoeages in het houtoppervlak verwerkte was in "Draagbaar Kampvuur": 'Omdat je van die glimpuntjes hebt als je naar vuur kijkt, van die

gloei-kooltjes, die een hele tijd oplichten en dan weer verdwijnen.'

Feng, die na de Rotterdamse Academie te hebben gedaan jarenlang een succesvol illustrator was, is behalve beeldhouwer ook een echte tekenaar: 'Ik heb mezelf moeten afleren om, zoals een illustrator, niets aan de verbeelding over te laten. Maar ik zit nu eenmaal graag aan de oppervlakte van een beeld te prutsen. Maar zoals ik bij collega-beeldhouders wel vaker heb gemerkt, denk ik jammer genoeg niet in kleur, zoals een echte schilder.'

"Bullroarers and Bells" maakte Feng uit het hout van een door een hevige storm gevelde holle beuk. 'Door de Aboriginals, de oorspronkelijke bewoners van Australië, werd met behulp van de bullroarer, in het Nederlands snorhout genoemd, gecommuniceerd. Het is eigenlijk niets meer dan een plankje met een gleuf, waaraan een lang touw is gebonden. Als er hard mee door de lucht wordt

rondgezaaid maakt het een enorm zoemend en suizend geluid, waarmee je op kilometers afstand je familieleden kunt laten weten dat je hun maaltijd hebt klaarstaan.'

Uit de binnenzijde van die holle boomstam beeldde Feng een patroon van bullroarers en uit de buitenzijde een patroon van klokken. Al die vormpjes heeft hij daarna met elkaar verbonden door kranen van gedeeltelijk in het hout geslagen spijkertjes, die hij opvulde met bindmiddel, kalk en pigment. 'Toen ik daarvoor de kleur moest bepalen, twijfelde ik wel erg. Maar door mij het onderwerp van het beeld heel goed voor de geest te halen, slaagde ik er toch in door de kleur te laten zien dat die klokken en bullroarers een verband met elkaar hebben.'

Het is symbolisch dat dergelijke snorhouten het in onze westerse cultuur hebben moeten afleggen tegen bronzen klokken. 'Het hout is in de fik gegaan en het brons van het kanon maakt nu de dienst uit. Maar dat is nu eenmaal de loop van de geschiedenis.'

In die zin brengt "Bullroarers and Bells" vooral de berusting tot uiting over de overwinning van een "beschaving" van klokgeluid en wapengekletter op de lichtheid van een wereld van houten "bush telegraphs" en boemerangs. En wat betreft dat laatste, bekendere attribuut van de Aboriginal cultuur: Feng is regelmatig te zien op het vlakke Nederlandse strand waar hij door hemzelf gemaakte en beschilderde boemerangs door de lucht laat cirkelen.

Arjuna's Bosbrand, 42 cm doorsnede bij 47 cm hoog, beukenhout, kalk, polymeer

De Hoedster van de Aarde
3, beukenhout, kronkelwlg,
pigment, kalk, polymeer

Dat Fengs beelden associaties oproepen met verre plaatsen en andere culturen valt moeilijk over het hoofd te zien. Het door Indonesische schaduwpoppen geïnspireerde "Arjuna's Bosbrand" verbeeldt hoe de bomen van het woud in vlammen opgaan door de hebzucht van de mensen, en hoe Arjuna, een held uit het Indiase epos Ramayana, daardoor zijn aangezicht verbrandt.

Tijdens een zonsverduistering sloeg Feng zijn tentje in Noord Frankrijk op, om de vreemde verwarring van de vogels mee te maken. En toen hij in Botswana woonde trok hij de Kalahari woestijn in om het overweldigende nachtelijke uitspaniel te ondergaan. In titels als "Model van een Landschap" en "De Hoedster van de Aarde" klinkt die liefde voor de natuur door. Maar ook

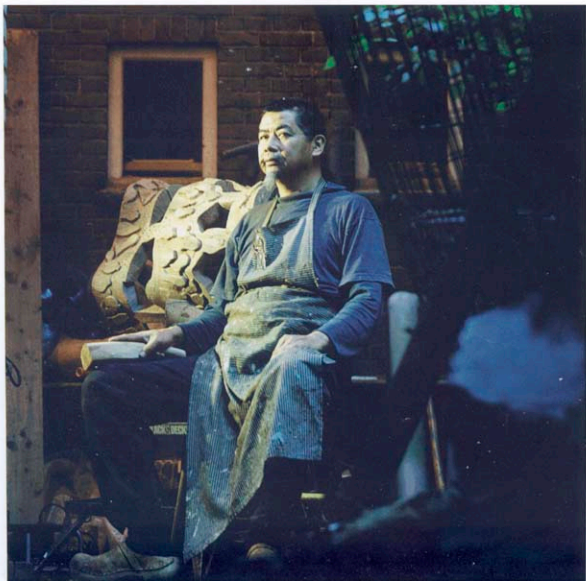
Hanoi, waar hij een tijdlang verbleef, heeft sporen achtergelaten in zijn werk.

"Hoedster van de Aarde" wil vooral hoop tot uitdrukking brengen: 'Het is wel een lullige titel. Maar ja, het gaat er nu eenmaal over dat ook de verschrikkelijkste natuurkrachten een scheppend vermogen hebben. Dus het gaat echt over hoop.' Het beeld laat goed zien dat licht een belangrijke factor is in het werk van Feng: 'Soms kunnen schilderijen vreselijk teleurstellen doordat ze er bij ochtendlicht zo totaal anders uitzien dan bij het licht van de vallende avond. Maar "Hoedster van de Aarde" weet zich bij elke lichtval staande te houden. Kijk maar naar die handjes! En stel je voor hoe bij opvallend licht al die tekeningen en krabbels in het hout de aandacht krijgen.' Omdat Feng graag de lichte toon van het beukenhout en de kronkelwilg wilde behouden, gebruikte hij

voor de aangebrachte tattoos uitsluitend kalk en wit pigment.

De vernietigende kracht van natuurgeweld kan Feng niet afbrengen van zijn optimisme over het scheppend vermogen van "Moeder Aarde", een optimisme dat tot uiting komt in een cirkelende, al maar voortgaande stroom van getatoeëerde kabbelende golfjes in zacht geschuurd hout. Zijn springerige geest en zijn associatieve manier van denken leveren mooie fantasiën op, over het buitenleven in heldere koude nachten, zoals in "Draagbaar Kampvuur", fantasiën die het geruststellende gevoel geven dat het overal licht en warm zal zijn.

Contact:
feng_sculptor@hotmail.com

Portret, Fotografie: Joris van Egmond